

Bevolkingsexplosie in Afrika bezorgt de Europese Unie onoplosbare problemen

Posted on 5 februari 2026 by Gastauteur

*Door Volker Seitz**

Waar ontwikkeling broodnodig is, explodeert de bevolking: in Niger 6,8 kinderen per vrouw en Nigeria stevent af op 400 miljoen inwoners in het jaar 2050. Zonder banen neemt de armoede toe, en ook de honger, het geweld en de migratiedruk op Europa. De Duitse SPD-politicus Martin Neuffer waarschuwde daar in 1982 al voor, en demograaf Reiner Klingholz bevestigt dit nu.

Stabiliteit zal er in Afrika niet komen zolang de bevolkingsgroei elke ontwikkeling in de weg staat en jongeren geen werk kunnen vinden. De dynamiek van die hoge geboortecijfers, die in Afrika tot steeds meer armoede leiden, zal verwoestende gevolgen hebben voor dat werelddeel en ook voor Europa. Met 6,8 geboorten per vrouw heeft het arme Sahelland Niger het hoogste geboortecijfer ter wereld. De bevolking van Nigeria zal naar verwachting verdubbelen en tegen 2050 tot 400

miljoen gegroeid zijn.

Demografie en ontwikkeling

Het gebrek aan economische kansen voor de beroepsbevolking zal leiden tot toenemende spanningen (bijvoorbeeld xenofoob geweld, zoals in Zuid-Afrika of Angola) en steeds meer bestaansonzekerheid. In Aziatische landen is een verband aangetoond tussen demografie en ontwikkeling. Vanwege culturele en religieuze overwegingen pleiten Afrikaanse politici voor het principe: hoe meer mensen, hoe sterker de staat. In moslimlanden gaan monogamie en lage geboortecijfers niet samen met het daar heersende manlijkheidsideaal.

Mauritius, de Seychellen en Botswana laten zien waartoe meer onderwijs kan leiden. Het geboortecijfer is op Mauritius gedaald tot ongeveer 1,4, op de Seychellen tot 2 en in Botswana tot 2,73 kinderen per vrouw – een gevolg van positieve economische ontwikkeling.

Vooral in tijden waarin de legitimiteit van kritische meningen in twijfel wordt getrokken, is het verhelderend om *Die Erde wächst nicht mit* te herlezen (De aarde groeit niet mee). Het is in 1982 geschreven door de Duitse sociaaldemocraat Martin Neuffer (1924-2004), jarenlang directeur van de NDR (Nord Deutsche Rundfunk). Voor dit alom geprezen boek liet hij in 1982 zijn linkse politieke verleden bij de SPD voor wat het was en publiceerde zijn standpunten met betrekking tot migratie- en integratiebeleid. Daarmee was hij zijn tijd ver vooruit.

Toenemende druk om te emigreren uit Derde Wereldlanden

Neuffer schreef toen al: 'Er komen geen nieuwe feiten aan het licht. Die zijn ook niet nodig. Alles is bekend – of is al vaak genoeg gepubliceerd. De feiten staan nauwelijks ter discussie. Maar de conclusies die men daaruit zou moeten trekken, worden hardnekkig genegeerd.'

'De druk om te emigreren uit Derde Wereldlanden, met hun explosieve bevolkingsgroei, zal door alle ellende, honger en hopeloosheid enorm toenemen.'

'Steeds meer mensen halen ook hun gezin naar Duitsland. Steeds meer kinderen

van buitenlanders worden hier geboren. En smokkelorganisaties importeren met veel succes zogenaamde politieke asielzoekers uit Zuid-Azië en Afrika, van wie de meesten ongetwijfeld om economische redenen hierheen komen en willen blijven … Ze hopen op een baan, goedkope huisvesting. Er zijn er ook bij die gemakkelijk aan de kost komen in de criminele sector.'

Te diepgaande verschillen

Neuffer: 'Deze groepen exporteren de conflicten uit hun land van herkomst naar Duitsland en vechten die hier met volstrekte meedogenloosheid uit. Ze keren zich steeds radicaler tegen de Duitse politie.'

'De ethische, culturele en – niet in de laatste plaats – religieuze verschillen zijn te diepgaand om de integratie van zulke grote groepen mensen succesvol te laten verlopen.'

'Het is een illusie te denken dat de Bondsrepubliek in deze situatie haar grenzen wijd open kan houden voor alle asielzoekers ter wereld. Dat kan al bij lange na niet voor de onafzienbare massa's echte politieke vluchtelingen. Bovendien lukt het ons niet om onderscheid te maken tussen echte asielzoekers en de stroom mensen die zich daar slechts voor uitgeeft.'

'Zodra etnische minderheden een bepaalde omvang bereikt hebben, nemen ook de moeilijkheden in die groepen onbeheersbaar in omvang toe.'

Politici isoleren zichzelf

Ik zou nog een heleboel andere passages kunnen citeren die ook relevant zijn voor onze tijd. Destijds al bleek uit dit boek dat de gevolgen van deze ontwikkeling door politici veelal werden onderschat of gebagatelliseerd.

Neuffer schrijft: 'We zien steeds weer dat de machthebbers zich na relatief korte tijd afzonderen in hun eigen kunstmatige wereld en, ongeacht hun politieke positie, allemaal dezelfde tekenen van deformatie gaan vertonen, waardoor een dialoog bijna onmogelijk wordt en zij sterk aan geloofwaardigheid inboeten. Ze lijken deze verandering zelf niet op te merken en reageren met onbegrip wanneer ze erop gewezen worden … Het kost hun de grootste moeite om in te zien wat de burgers nodig hebben.'

Een recenter boek over ditzelfde onderwerp is *Zu viel für diese Welt* (Te veel voor deze wereld) van Reiner Klingholz (Edition Körber, 2021). Klingholz wordt beschouwd als een van Duitslands meest vooraanstaande demografie-experts.

Hij heeft moeite met het gebrek aan inzicht bij Afrikaanse politici, die niet begrijpen dat de bevolkingsgroei in hun landen de kansen op ontwikkeling verkleint. 'Yoweri Museveni, de president van Oeganda (in functie sinds 1986, in 2026 onder twijfelachtige omstandigheden "herkozen"), beschouwt de jonge bevolking van zijn land als "de grootste troef", hoewel de meeste jongeren genoegen moeten nemen met losse baantjes.'

Onderwijs is beste anticonceptie

Klingholz: 'In Niger of Tsjaad, landen waar meisjes beperkte toegang hebben tot onderwijs en waar de bevolking bijzonder snel groeit, leeft ongeveer een derde van alle vijftienjarige meisjes al in een huwelijk of samenwoningsrelatie. Onderwijs is niet alleen de meest effectieve vorm van anticonceptie. Het vergroot ook de overlevingskansen van jonge kinderen, omdat moeders met een hogere opleiding meer weten over medische en hygiënische zaken, over hoe ziekten ontstaan en hoe die kunnen worden voorkomen.'

'In de arme landen van de wereld zal het geboortecijfer moeten dalen voordat economische groei mogelijk is. Dat staat wel vast.'

Klingholz: 'Afrika werd lange tijd beschouwd als een dunbevolkt continent … Maar het idee van een leeg continent is allang achterhaald. Tegenwoordig is de bevolkingsdichtheid in Afrika een derde hoger dan in Noord- of Zuid-Amerika, ook al is de Sahara, met een oppervlakte van meer dan negen miljoen vierkante kilometer, nauwelijks geschikt voor bewoning.'

'Tot de jaren zestig van de vorige eeuw konden Afrikaanse boeren hun eigen bevolking voldoende voeden. Destijds ging het om ongeveer 300 miljoen mensen. Tegenwoordig is dat aantal meer dan vier keer zo hoog, en wordt geen continent op aarde zwaarder getroffen door ondervoeding dan Afrika.'

Het Duitse dilemma

Hoewel Martin Neuffer destijds bedreigingen en beledigingen te verduren kreeg – vanwege zijn waarschuwingen over demografie, migratie, onderwijsachteruitgang, criminaliteit en welvaartsverlies – viel hij alleen in ongenade en hoefde hij niet beveiligd te worden, zoals voor sommige van zijn latere geestverwanten wel nodig bleek.

Ik hoef de citaten van Neuffer en Klingholz niet voor de lezer te duiden. Maar Jürgen K. Hultenreich kwam wel met een heel treffende observatie over het Duitse dilemma: 'In Duitsland worden problemen niet opgelost, maar gesubsidieerd.'

De Duitse diplomaat **Volker Seitz was 17 jaar lang gestationeerd in verschillende Afrikaanse landen. Overal waar hij kwam, zag hij hoe ineffectief ontwikkelingshulp is en hoe weinig het mensen daadwerkelijk helpt om zichzelf te helpen. Waarom faalt dit beleid? Omdat corrupte elites en regeringsleiders hun macht misbruiken en de overvloedige fondsen kunnen verkwisten of in eigen zak steken zonder angst voor sancties.*

Volker Seitz pleit voor de ontwikkeling van een competent, niet-corrupt staatsapparaat dat de belangen van de bevolking dient, en tegen het overeind houden van een hulpverleningsindustrie met bureaucratische, ondoorzichtige structuren waarvan de verkeerde mensen profiteren.

Dit artikel is eerder in het Duits verschenen op het nieuwsblog Tichy's Einblick.

Vertaling: Willy Hemelrijk